

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. kovo 15 d.
(OR. en)

7101/22

CCG 15

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 6500/22 ADD 1 CCG 7

Dalykas: Tarybos išvados dėl eksporto kreditų

Delegacijoms priede pateikiamos 2022 m. kovo 15 d. Tarybos (ekonomikos ir finansų reikalai)
3855-ajame posėdyje patvirtintos Tarybos išvados dėl eksporto kreditų.

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

I. Ivadas ir bendro pobūdžio nuostatos

1. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad oficialiai remiami eksporto kreditai¹ yra pagrindiniai svertai norint įgyvendinti prioritetinius Europos Sąjungos (ES) ir jos valstybių narių politikos tikslus. Tokie tikslai apima stiprios pramoninės Europos kūrimą, kartu užtikrinant išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažėjimą. Kalbant konkrečiau, oficialiai remiami eksporto kreditai yra labai svarbūs Europos pramonės konkurencingumui pasaulio mastu, nes jie padeda Europos bendrovėms konkuruoti dėl sutarčių ir projektų užsienyje, taip visose ES valstybėse narėse užtikrinant darbo vietas ir augimą, be kita ko, mažųjų ir vidutinių įmonių sektoriuje. Oficialiai remiamais eksporto kreditais užtikrinamos vienodos sąlygos pasaulio mastu – taip padedama skatinti aktyvesnį pramonės bendradarbiavimą ir spartesnį naujų pagrindinių sektorių vystymąsi Europos Sąjungoje. Be to, jais užtikrinamas geresnis pasaulinis junglumas. Oficialiai remiami eksporto kreditai taip pat yra itin svarbi priemonė, padedanti ES valstybėms narėms finansuoti žaliąją pertvarką ir remti aplinkos atžvilgiu tvarius projektus.

¹ Šiame tekste „oficialiai remiami eksporto kreditai“ reiškia eksporto kreditus, kuriems taikomas EBPO susitarimas

2. PABRĖŽIA, kad oficialiai remiamus eksporto kreditus teikia ES valstybės narės ir eksporto kreditų agentūros ir tokia jų veikla pasiteisino kaip prisidedanti prie ES eksporto konkurencingumo rėmimo. Tačiau dėl sparčių pasaulio ekonomikos pokyčių ir įtampos daugiašalėje sistemoje oficialiai remiamų eksporto kreditų sektorius patiria spaudimą. Be to, ES valstybių narių suteikiami oficialiai remiami eksporto kreditai yra griežtai reglamentuoti, visų pirma pagal EBPO susitarimą dėl oficialiai remiamų eksporto kreditų (toliau – EBPO susitarimas) ir Reglamentą (ES) Nr. 1233/2011. Šios taisyklės nėra pakankamai modernizuotos atsižvelgiant į pasaulinių vertės grandinių raidą ir tarptautinę konkurenciją su EBPO nepriklausančiomis šalimis. PAŽYMI, kad nors derybos dėl EBPO susitarimo progresuoja, jos ir toliau nespėja palaikyti tokio tempo, kurio reikalauja tiek kintanti ekonominė, tiek klimato aplinka.
3. PASTEBI, kad ES eksporto kreditų agentūros glaudžiai bendradarbiauja su privačia rinka ir stengiasi aktyviau bendradarbiauti tarpusavyje ES viduje, taip pat su kitais ES veikiančiais finansinės paramos (investicijų ir vystymosi) teikėjais, atsižvelgdamos į savo atitinkamus tikslus ir įgaliojimus.
4. PRIPAŽIŠTA oficialiai remiamų eksporto kreditų vaidmenį skatinant ir remiant investavimo modelių perorientavimą į neutralaus poveikio klimatui ir klimato kaitos poveikiui atsparius projektus. PRIMENA 2021 m. spalio 5 d. Tarybos išvadas dėl kovos su klimato kaita finansavimo, kuriose Taryba ragina „eksporto kreditų agentūras, kurios dar nėra nustačiusios plataus užmojo Paryžiaus derinimo strategijų priėmimo iki COP 26 datų, jas nustatyti ir sutelkti didesnę kovos su klimato kaita finansavimą, be kita ko, privačiojo sektoriaus lėšomis“. PABRĖŽIA, jog norint, kad oficialiai remiami eksporto kreditai atliktų savo vaidmenį žaliajoje pertvarkoje, taisyklės turi būti kuo greičiau pakeistos.

5. PALANKIAI VERTINA tai, kad ES palaipsniui didėja informuotumas apie oficialiai remiamus eksporto kreditus, taip pat pažangą, padarytą sprendžiant naujus uždavinius, be kita ko, prisidedant prie ekonominio atsako į koronaviruso pandemiją².
6. PRITARIA veiksmų planui, kurį 2020 m. liepos mėn. baltojoje knygoje dėl eksporto viešojo finansavimo ES išdėstė Eksporto finansavimo tyrimų ekspertų grupė (*ExFi Lab*)³. SUTINKA su trimis veiksmų kryptimis ir politinėmis rekomendacijomis dėl tolesnių veiksmų, t. y.: parengti išsamią ES eksporto, prekybos ir investicijų viešojo finansavimo strategiją; imtis vadovaujamojo vaidmens ir įtraukti pagrindinius oficialaus finansavimo teikėjus rengiant visuotinį eksporto viešojo finansavimo taisyklių rinkinį; parengti eksporto finansavimo tikslinio naudojimo strategiją, kuria būtų remiamas kapitalo telkimas žaliajai pertvarkai. PAREIŠKIA esanti pasirengusi siekti šių trijų pagrindinių tikslų.
7. AKCENTUOJA, kad dėl šios priežasties ES ir jos valstybės narės turėtų būti oficialiai remiamų eksporto kreditų pritaikymo, norint įveikti šiuos kintančius iššūkius, veiksmų priešakyje.

II. ES klimato pakto poveikis eksporto finansavimui

8. PRIPAŽIŖSTA oficialiai remiamų eksporto kreditų vaidmenį skatinant ir remiant investicijų perorientavimą į neutralaus poveikio klimatui ir klimato kaitos poveikiui atsparius projektus. PRIPAŽIŖSTA, jog norint, kad vidutinės pasaulio temperatūros kilimas neviršytų 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, eksporto kreditų politiką reikia atitinkamai pritaikyti. PABRĖŽIA, kad eksporto politika būtų pritaikoma derinant laipsniško paramos iškastinio kuro energijos sektoriaus projektams nutraukimo priemonės pagal 11 ir 12 dalis, paskatas didinti paramą aplinkos atžvilgiu tvariems projektams ir didesnę skaidrumą vykdant pažangos stebėseną.

² Žr. pridedamą „2021 m. ataskaitą dėl ES eksporto finansavimo sistemos pokyčių“.

³ *ExFi Lab* ekspertai – tai ekspertai iš Austrijos, Belgijos, Danijos, Italijos, Nyderlandų, Prancūzijos, Slovakijos, Suomijos, Švedijos, Vokietijos, ES Komisijos ir ES Tarybos.

9. PALANKIAI VERTINA tai, kad EBPO susitarimo kontekste 2021 m. spalio mėn. buvo pasiektas ilgai lauktas susitarimas nutraukti paramą eksporto kreditams anglimis kūrenamoms elektrinėms, kuriose toks kuras naudojamas netaikant taršos mažinimo priemonių.
10. PRIPAŽIŪSTA naujausius su klimato kaita susijusius mokslinius įrodymus, įskaitant Jungtinių Tautų Tarpyvyriausybės klimato kaitos komisijos (IPCC) išvadas, taip pat išvadas, paskelbtas Tarptautinės energetikos agentūros ataskaitoje „Nulinė tarša iki 2050 m.“, kurioje aiškiai pabrėžiama būtinybė mažinti ne tik anglių, bet ir kito iškastinio kuro naudojimą.
11. RAGINA Komisiją pradėti diskusiją su EBPO susitarimo dalyvėmis, kad būtų pasiektas susitarimas nutraukti oficialiai remiamus eksporto kreditus iškastinio kuro energetikos sektoriaus projektams, apimantiems ne tik anglis, bet ir naftą bei gamtines dujas, nebent esama tam tikrų aiškiai apibrėžtų aplinkybių, kuriomis laikomasi šilimo ribojimo iki 1,5 °C ir prisidedama prie Paryžiaus susitarimo tikslų.
12. Laukiant tokių diskusijų EBPO lygmeniu rezultatų, SKELBIA, jog valstybės narės ketina savo nacionalinėje politikoje iki 2023 m. pabaigos nustatyti savo moksliskai pagrįstus terminus, iki kurių turi būti nutraukti oficialiai remiami eksporto kreditai iškastinio kuro energetikos sektoriaus projektams⁴, nebent esama tam tikrų aiškiai apibrėžtų aplinkybių, kuriomis laikomasi šilimo ribojimo iki 1,5 °C ir prisidedama prie Paryžiaus susitarimo tikslų.
13. RAGINA į EBPO susitarimą įtraukti finansinius mechanizmus, kuriais būtų skatinami aplinkos atžvilgiu tvarūs projektai, pavyzdžiui, mažesnes pradines įmokas, ilgesnius grąžinimo terminus arba konkretų priemonių koregavimą pagal riziką. MANO, kad šiuo metu taikoma ES taksonomija yra tinkama lyginamoji sistema siekiant nustatyti aplinkos atžvilgiu tvarius projektus.

⁴ T. y. anglių, žalios naftos, gamtinių dujų žvalgyimo, gavybos, transportavimo, laikymo/kaupimo, perdirbimo, paskirstymo ir elektros energijos gamybos naudojant tokį kurą ir netaikant taršos mažinimo priemonių projektams.

14. ATKREIPIA DĖMESĮ į valstybių narių norą savo metines ataskaitas Komisijai, teikiamas pagal Reglamento (ES) Nr. 1233/2011 I priedą, papildyti į klimatą orientuota atitinkamos su oficialiai remiamais eksporto kreditais susijusios veiklos apžvalga pagal atskirus sektorius, parengta laikantis bendrai sutartos metodikos, kuri turi būti nustatyta iki 2023 m. pabaigos.

III. Vienodos sąlygos pasauliniu mastu ir EBPO susitarimo modernizavimas.

15. PRIMENA, kad EBPO yra forumas, padedantis išlaikyti, plėtoti ir stebėti eksporto kreditų srityje taikomas finansines taisykles, nustatytas EBPO susitarime ir PPO Sutarties dėl subsidijų ir kompensacinių priemonių sistemoje. EBPO susitarimu nustatomos palankiausios finansinės sąlygos, kurias dalyvės gali pasiūlyti teikdamos oficialiai remiamus eksporto kreditus.
16. MANO, kad EBPO susitarimui vis daugiau iššūkių kelia EBPO nepriklausančių šalių, kurioms susitarimas nėra privalomas, teikiamas finansavimas. PRIPAŽIŠTA, kad EBPO susitarimo sferai nepriklausančių subjektų sudaroma konkurencija vis didėja ir yra iššūkis ne tik ES ir jos valstybėms narėms, bet ir EBPO apskritai. APGAILESTAUJA, kad nepaisant daugelį metų trukusių derybų Tarptautinei eksporto kreditų darbo grupei nepavyko susitarti dėl platesnių bendrų finansinių taisyklių dėl oficialiai remiamų eksporto kreditų ir kad derybos yra sustabdytos iki bus bendrai sutarta dėl pagrindinių tokių taisyklių elementų.
17. PALANKIAI VERTINA tai, kad dalyvės vėl ėmėsi aktyvių veiksmų, kad EBPO susitarimas būtų modernizuotas. PRIMENA bendrą EBPO susitarimo modernizavimo sistemą, dėl kurios dalyvės susitarė 2020 m. spalio mėn., ir REMIA modernizavimo prioritetų srityje vykdomą darbą.

18. PABRĖŽIA ES užmojų itin aktyviai remti EBPO susitarimo modernizavimo procesą, kad nebekiltų sunkumų dėl pasenusios oficialiai remiamų eksporto kreditų sistemos. PABRĖŽIA, jog ES yra suinteresuota, kad modernizavimas, dėl kurio dalyviai diskusijas pradėjo 2019 m., netrukus duotų realių rezultatų.
19. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad, kol sistema dar nemodernizuota, valstybės narės yra pasirengusios pasinaudoti visomis turimomis priemonėmis EBPO susitarimo teisinėje sistemoje, kad padidintų savo konkurencingumą. Konkrečiau, valstybės narės, toliau itin aktyviai dalyvaudamos EBPO susitarimo modernizavimo procese, yra pasirengusios taikyti EBPO susitarimo nuostatą dėl suderinimo ir tuo tikslu ieškoti būdų, kaip pagerinti bendradarbiavimą ir skaidrumą tarp valstybių narių ir tarp EBPO susitarimo dalyvių, kai derinami konkurenciniai šalių, kurios nėra dalyvės, pasiūlymai.
20. PAREIŠKIA, jog yra pasirengusi, tuo atveju, jei dalyvių pažangos modernizavimo srityje tempas būtų nepatenkinamas, išnagrinėti, kokių esama galimybių nukreipti dėmesį į Europos strateginius ir pramonės interesus ir koks geriausias būdas tuos interesus tenkinti savarankiškai.

IV. ES eksporto kreditų strategija

21. PALANKIAI VERTINA 2021 m. vasario 18 d. Komisijos komunikatą dėl prekybos politikos peržiūros, kuriame Komisija įsipareigojo „išnagrinėti ES eksporto kreditų strategijos galimybes“, įskaitant ES eksporto kreditų priemonę ir glaudesnę ES finansinių priemonių koordinavimą.
22. PAREIŠKIA pritarianti tam, kad būtų išanalizuota galimybė vykdyti glaudesnę koordinavimą ir sukurti ES eksporto kreditų priemonę, kuri papildytų nacionalines eksporto kreditų priemones, paramą vystymuisi ir paramą investicijoms, tiek nacionaliniu, tiek ES lygmenimis, ir visų pirma – KVTBP. PAŽYMI, kad Komisijos darbas, susijęs su glaudesniu ES finansinių priemonių koordinavimu, vyksta toliau, ir ragina sparčiai daryti pažangą siekiant šio tikslo.
23. PALANKIAI VERTINA tai, kad Europos Komisijos vardu atliekama ES eksporto kreditų strategijos galimybių studija; MANO, kad ši galimybių studija suteikia progą išsamiai įvertinti ES eksportuotojų poreikius ir galimos intervencijos ES lygmeniu vertę; ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad į vertinimo etapą ir į bet kokio politinio atsako rengimą bus įtrauktos valstybės narės ir atitinkami suinteresuotieji subjektai.
24. AKCENTUOJA, kad kuriant galimos ES priemonės modelį daugiausia dėmesio turi būti skiriama rinkos nepakankamumui ir institucinėms spragoms, taip pat galimoms vertingoms sinergijoms oficialios paramos teikimo ES erdvėje; PRAŠO Komisijos nustatyti tokį nepakankamumą ir spragas, įvertinant tiek eksporto kreditus, tiek vystymosi finansavimo priemones.

25. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad nacionalinių eksporto kreditų agentūrų rizikos prisiėmimo pajėgumai skiriasi, bei į galimus būdus juos pagerinti, pavyzdžiui, perdraudimo būdu pasidalijant riziką, taip pat į komercinių bankų praktikuojamą rizikos mažinimą skolinant tam tikriems sektoriams ar šalims, kurie daro poveikį prekybai.
26. PRIMENA 2021 m. liepos 12 d. Tarybos išvadas „Pasauliniu mastu sujungta Europa“, kuriose pabrėžta, kad ES turi laikytis geostrateginio ir visuotinio požiūrio. PALANKIAI VERTINA 2021 m. gruodžio 1 d. Komisijos komunikatą dėl strategijos „Global Gateway“. ATKREIPIA DĖMESĮ į nacionalinių eksporto kreditų agentūrų patirtį ir jų svarbą vaidmenį sutelkiant privatųjį kapitalą ir suinteresuotuosius subjektus, o to reikia norint sėkmingai įgyvendinti ES strategiją „Global Gateway“.
-